GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 228. *Mercurĭ 28 Noemvre (10 Decemvre)* **1884.**

Brașovŭ, 27 Noemvre (9 Decemvre)

După o lungă discussiune, ce a duratŭ vre-o optŭ ḍile, s'a terminatŭ desbaterea generală asupra proiectului de budgetŭ în dieta ungară. Se 'nțelege că bugetulŭ a fostŭ primitŭ de maioritate în generalŭ. Acum urméză desbaterea pe paragrafĭ.

Intre vorbitorii cei mulțĭ, carĭ și-au desvoltatŭ cu acéstă ocasiune talentulŭ oratoricŭ, unii au accentuatŭ, că guvernulŭ actualŭ ungurescŭ a făcutŭ se se urce sarcina dărilorŭ, în timpŭ de ḍece anĭ de când este la cârmă, cu 102 milióne, alții au documentatŭ că statulŭ ungarŭ este celŭ mai săracŭ și după Turcia celŭ mai împovĕratŭ cu dărĭ și imposite. Și nicĭ nu se póte altfelŭ, când sarcinele publice se urcă fără ca isvórele de câștigŭ sĕ crescă. Din contră se póte probá, că au secatŭ în mare parte și acele isvóre, de care statulŭ se bucurá mai înainte.

Nimicŭ nu dovedesce mai multŭ sĕrăcia administrațiuneĭ unguresci de aḍĭ, ca împrejurarea, că, în locŭ de a se sfătuí despre mĕsurile ce ar fi de a se luá spre a înmulțí isvórele de câștigŭ și spre a ușurá desvoltarea și înaintarea popórelorŭ ce compunŭ acestŭ statŭ, „părinții patriei" s'au certatŭ despre aceea, că în ce modŭ sĕ se facă maghiarisarea. Unii au pretinsŭ ca guvernulŭ sĕ întrebuințeze forța brutală spre a ajunge la ținta contopirei diferitelorŭ rasse, alții au susținutŭ, că numai forța morală, superioritatea spirituală póte duce la scopŭ și că prin urmare numai societatea e chiămată a maghiarisá, nu statulŭ. Câțĭ-va deputațĭ în fine, carĭ facŭ parte din popórele desmoștenite s'au încercatŭ a convinge dieta, că maghiarisarea, fie în orĭ ce formă numai la bine nu póte duce, ci va periclitá numai pacea poporațiunei și esistența statului.

Nimenĭ însă din câțĭ au vorbitŭ n'a pututŭ dovedí, că prin maghiarisare statulŭ se va îmbogățí și deficitele vorŭ dispăré din bugetŭ. Situațiunea financiară va rĕmâné dér neschimbată séu se va schimbá numai devenindŭ și mai rea și amenințătóre, tocmai în urma tendințelorŭ de maghiarisare.

Pentru idea maghiarisărei forțate din partea statului a pledatŭ în prima liniă Slovaculŭ renegatŭ Grünwald. Elŭ voiesce sĕ vĕḍă odată realisată idea statului naționalŭ maghiarŭ. De aceea deplânge slăbiciunea guvernului, care are puterea în mână, dér nu se folosesce cu destulă energiă de ea, spre a accelerá procesulŭ de assimilare. Guvernulŭ nu representă cum se cuvine idea de statŭ. Ministrulŭ-președinte totŭ amână lucrulŭ și Grünwald se vede silitŭ de a-i face oposițiune, pentru că nu cere mijlócele de putere, de carĭ are lipsă spre a-șĭ împlini missiunea.

După Grünwald se redică marele ungurŭ Tisza. Rolurile erau bine împărțite. Grünwald imputá lui Tisza lipsă de energiă și nedecisiune, ér Tisza rĕspunde la acusările deputatului naționalŭ Dr. Wolff, care ḍice că ministrulŭ procede în modŭ despoticŭ în favórea maghiarismului: nu vedețĭ că sunt învinovățitŭ d'a întrebuințá prea puțină energiă, de ce-mĭ imputațĭ așadér că așŭ fi tiranŭ?

Cu aceeașĭ dibăciă declină Tisza dela sine prepusulŭ, că ar voi sĕ întrebuințeze forța. Tocmai ca sĕ nu fiu silitŭ de a mĕ folosi de forță, ḍise elŭ, trebue sĕ facŭ ca rĕulŭ sĕ fie înăbușitŭ încă în germene.

Va sĕ ḍică Tisza nu vrea sĕ facă politică de forță, dér forța spre a înăbușí germenele se sĕmte datorŭ a o întrebuințá. Elŭ vede germenele urei între rasse, confesiunĭ și clase, de aceea anunță din nou dietei că va cere plenipotențe pentru suprimarea acestui germene și întorcêndu-se către deputații naționalĭ le ḍice: „Massa naționalităților patriei nóstre e câtŭ se póte de bună; „dér în fie-care minutŭ vĕdŭ urmele infecțiunei „ce se lățesce între ea. Vĕ rogŭ, décă voițĭ ca „rĕulŭ sĕ fie stêrpitŭ încă în germene, nu cerețĭ „ca sĕ aștepţŭ până ce acestŭ rĕu îșĭ va documenta preșența isbucnindŭ în flacărĭ la festivitățĭ ca a lui Horia și Cloșca séu la altele de „altŭ feliu, ci vĕ rogŭ dați-mĭ mijlócele, ca sĕ „potŭ nimicí germenele."

Nu era de lipsă dér ca d-lŭ Tisză sĕ declare, că face totŭ posibilulŭ spre ajungerea scopului indegetatŭ de Grünwald: consolidarea ideei de statŭ maghiarŭ. Orĭ cine trebuia sĕ scie la momentŭ, că Grünwald nu este decâtŭ unŭ pionŭ avansatŭ de d-lŭ Tisza pe scândura de șahŭ alŭ jocului sĕu politicŭ.

Forța e dér refrenulŭ politicei de maghiarisare, prin forță credŭ Ungurii conducĕtorĭ de aḍĭ a puté fericí statulŭ, și acordurile mai line, ce le-a scosŭ din lăuta sa comitele Stefanŭ Keglevich, nu sunt decâtŭ o variațiune menită de a ține și pe viitorŭ în ametélă pe cei slabĭ de inimă, pe cei cu speranțele deșerte, pe cei lesne credĕtorĭ.

Keglevich ḍise, că nu va puté niciodată aprobá, ca guvernulŭ sĕ maghiariseze ex officio. Acésta nu va duce niciodată la scopŭ. Maghiarii vorŭ puté maghiarisá mai sigurŭ prin efectulŭ preponderanței loru morale ș. a. ș. a.

In ceea ce privesce maghiarisarea ex officio, pe care o combate comitele Keglevich, face „Ellenzék" din Clușiu o mărturisire caracteristică.

„Dela 1867, ḍice numita fóiă, fórte puțină trébă a făcutŭ guvernulŭ cu maghiarisarea! Cu tóte că limba oficială, limba statului e cea maghiară. Dér tocmai pentru acésta dela 1867 încóce s'au contopitŭ cu multŭ mai puținŭ naționalitățile cu Maghiarii, ca mai înainte când statulŭ ungarŭ era latinŭ și germanŭ. Ele au învĕțatŭ și învață limba oficială, dér numai de silă și numai cei ce au lipsă de ea o învață. De aceea nu guvernulŭ ci numai societatea, națiunea e chiămată a maghiarisá cu succesŭ."

Maghiarii sunt neîntrecuțĭ în fraseologiă. Resultatulŭ este însĕ totdéuna, că în tóte ei remânŭ de-asupra și pe noi ne țînŭ totŭ dedesuptŭ.

Dér politica lorŭ îngâmfată mai are și unŭ altŭ resultatŭ teribilŭ și acesta este deficitulŭ, sunt relele finance, este sĕrăcirea generală, este esploatarea locuitorilorŭ până la osŭ pentru nisce fantasmagorii, cari nu se vorŭ realisá niciodată.

Deputații naționalĭ Babeșŭ și Dr. Wolff și-au ridicatŭ și ei de astădată glasulŭ spre a admoniá pe cei dela putere.

Dér ei nu voiescŭ sĕ fie admoniațĭ. Nu voiescŭ sĕ scie de naționalitățĭ. Ingâmfarea de putere i-a făcutŭ surḍĭ și orbĭ. Sfatulŭ bunŭ nu-lŭ audŭ, prăpastia nu o vĕdŭ.

CRONICA POLITICĂ.

Când se va ține congresulŭ naționalŭ-bisericescŭ alŭ Românilorŭ gr. or. din Transilvania și Ungaria? — La acéstă întrebare n'avemŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ, cu tóte că voia de a se aduná acestŭ congresŭ s'a datŭ de multŭ. Cred óre organele competente eclesiastice, că nu este de lipsă, ca fii bisericei sĕ scie ce se va întêmplá cu acéstă instituțiune, pe care se razimă constituțiunea bisericei gr. or. române? Nicĭ măcarŭ atât sĕ nu scimŭ, când s. părințĭ din Sibiiu au de gândŭ a face sĕ se întrunéscă congresulŭ definitivŭ?

Intr'aceea Sêrbii suntŭ multŭ mai îngrijațĭ de sórtea bisericei lorŭ. Ei ținură în Peșta Sâmbăta trecută o conferență, în care au discutatŭ cu de-amĕruntulŭ starea precară a bisericei sêrbescĭ și au accentuatŭ necesitatea de a se convocá câtŭ mai curêndŭ congresulŭ bisericescŭ sêrbescŭ, singurulŭ forŭ care este chiămatŭ a îndreptá acéstă stare. Conferența a alesŭ o deputațiune cu însărcinarea, ca sĕ stăruiască pe lângă factorii competențĭ, spre a face posibilă convocarea congresului în primăvéra viitóre.

*

Sub titlulŭ »Intorsĕtura lui Pavelŭ« oposițiunalulŭ »Ellenzék« din Clușiu scrie următórele: »Evenementulŭ ḍilei este, că baronulŭ Pavelŭ Sennyey a intratŭ — ca Judex Curiæ — în partida guvernului. Foile nóstre aducŭ articulĭ lungĭ despre acéstă întorsĕtură. Noi nu putemŭ da acestuĭ faptŭ altă importanță, decâtŭ merită. Br. Sennyey, omulŭ de statŭ cu principii solide, a căḍutŭ greu în cumpĕnă; br. Sennyey, angajatulŭ jude alŭ Curiei, înmulțesce c'unŭ numĕrŭ voturile partidului guvernamentalŭ. Atâta e totŭ. Acestŭ faptŭ nu documentéză puterea lui Tisza, ci slăbiciunea lui Sennyey. Sĕ trecemŭ la ordinea ḍilei!«

*

Scimŭ că vochia politică austriacă a urmăritŭ în totdéuna principiulŭ »divide et impera,« pe românesce: desbină ca sĕ poțĭ domní. Acestŭ principiu și astăḍĭ mai este în deplină valóre. Maghiarii, carĭ lŭ combătéu la 1878, l'au adoptatŭ mai târḍiu asemenea. Deși oposițiunea croată află multă încuragiare la politicii din Viena, acestia totușĭ se uită cu ochĭ rĕi la năsuințele de a face din Croația unŭ imperiu sudslavicŭ și ceea ce ar voi sĕ împedece cu orĭ-ce prețŭ este înțelegerea sinceră între Croațĭ și Sêrbĭ. Oficiósa »Coresp. polit.« publică cu multă bucuriă o informațiune ce-o primesce din Sêrbia, după care Sêrbii s'arŭ fi supĕratŭ pe episcopulŭ Strossmayer, din causă că la festivitățile din Agramŭ a accentuatŭ misiunea culturală a Croațilorŭ în Orientŭ ceva prea tare, vindicândŭ Croației rolulŭ Toscanei și orașului Agramŭ rolulŭ Florenței. Unele foi sêrbescĭ sĕ fi accentuatŭ față cu acéstă aserțiune a lui Strossmayer, că literatura sêrbéscă este totŭ așa de bogată ca și cea croată și că învĕțații de renume europénŭ: Njeguș, Radicevicĭ, Ljubissa suntŭ Sêrbĭ, apoi că literatura cea mai nouă croată s'a înălțatŭ pe umerii productelorŭ spirituale sêrbescĭ. »Coresp. polit.« adauge că în Serbia nimenĭ nu voiesce sĕ scie de-o egemoniă culturală a elementului croatŭ în Iugo-Slavia.

*

Oficiosulŭ »Warszawski Dnewnik« se plânge, că nicĭ sântulŭ sinodŭ nu face pregătirĭ serióse pentru serbarea ḍilei milenare dela mórtea sântului Metodiu, apostolulŭ Slavilorŭ. Unica causă pentru acésta ar fi ca sĕ nu provóce fantoma panslavismului și prin aceea s'ar puté produce neliniște în străinătate. Pe de altă parte este ertatŭ panslavismulŭ austriacŭ îndreptatŭ în contra Rusiei. In privința acésta este ertată în contra Rusiei orice demonstrațiune și orice agitațiune. Unde este unŭ dreptŭ internaționalŭ, care sĕ interḍică Rusiei ceea ce este ertat altorŭ staturĭ? Fóia numită ajunge la aceea conclusiune, că practica rusécă a creatŭ astfelŭ de situațiune. Din incidentulŭ serbării sântului Metodiu damele din Petersburgŭ vorŭ întemeia unŭ internatŭ pentru fetele slavice, care vorŭ cerceta institutele rusescĭ. Colectele pentru scopulŭ acesta s'au și începutŭ în Petersburgŭ, ele de sigurŭ se vorŭ întinde în tótă Rusia.

*

»Kreuzzeitung« dela 6 Dec. n. confirmă în articolulŭ sĕu de fondŭ, că Anglia se opune din tóte puterile în contra regulării internaționale a cestiunii Nigerului. Sir E. Malet a căpĕtatŭ instrucțiunea în privința acésta. Totuşĭ »Kreuzzeitung« sperézǎ, că în cele din urmă Anglia se va învoí cu punctele principale. Nicĭ într'unŭ chipŭ Germania nu va suferí, ca Anglia sĕ cucerésca Africa pe cale comercială. După »Kreuzzeitung« conferința africană nu-şĭ va puté termina lucrările sale până după anulŭ nou. Orĭ ce va face Anglia, ea nu va avea încătrău, ci va trebuí sĕ se supună presiunii ce o esercitéză Europa asupra ei în cestiunea africană.

*

»Mémorial Diplomatique« anunță, că marchisulŭ Tseng, trimisulŭ Chinei, a predatŭ lordului Granville nouĕ propunerĭ, pe basa cărora China sĕ încheie pace cu Francia. Mediațiunea englesă s'a începutŭ deja în modŭ oficialŭ. Marchisulŭ Tseng are împuternicire de a face totŭ ce va crede dînsulŭ de bine. Lordulŭ Granville sĕ se fi esprimatŭ fată cu ambasadorulŭ Franciei Waddington, că după a sa părere mijlocirea Angliei póte fi dusă la unŭ sfêrşitŭ corĕspundĕtorŭ. — Waddington s'a înțelesŭ totodatŭ cu lordulŭ Granville, ca Waddington sĕ mérgă la Paris spre a se sfătuí cu ministrulŭ-preşedinte Ferry asupra detailurilorŭ propunerilorŭ englese cu privire la Egipetŭ. S'a disŭ că principele Bismark îndémnă pe Francia de a face oposițiune propunerilorŭ englese. Acéstă faimă se desminte însĕ de către ambasada germană din Paris.

Din dieta ungară.

Desbaterea bugetului se continuă în şedința dela 5 Decemvre.

Aurel Imreh dovedesce, că statulŭ nu sufere numai de deficitŭ financiarŭ, ci şi de unŭ deficitŭ cronicŭ, economicŭ şi socialŭ. Şi unulŭ şi altulŭ duce la falimentŭ. Fiscalismulŭ guvernului atacă chiar basa dărilorŭ şi face ca societatea sĕ fie incapabilă a'şĭ împlini datoriile. Guvernulŭ n'a esecutatŭ pactulŭ în interesulŭ țĕrii. Urmarea de aci e decădința clasei de mijlocŭ şi a moravurilorŭ. Respinge bugetulŭ.

Iulius Györffy nu vrea sĕ judece bugetulŭ din punctulŭ de vedere de partidă. Chiar decă deficitulŭ nu trece peste 21 milióne, urméză că acésta sĕ fie unŭ motivŭ de mulțămire? Deficitulŭ atacă putința de a plăti dărĭ a cetățenilorŭ. Oratorulŭ critică politica financiară a guvernului; ea duce la pauperismŭ, ale cărui simptome sunt antisemitismulŭ şi emigrarea. Atacă liberalismulŭ maiorității şi originea guvernului actualŭ şi a partidei lui. Cuvêntulŭ „liberalŭ« a venitŭ în modă, când guvernulŭ a începutŭ a anunța mĕsurĭ escepționale. Acestui liberalismŭ s'au datŭ apoi diferite epitete, aşa că nu se mai scie, care e liberalismulŭ maiorității. Respinge bugetulŭ.

Atanasie Racz se încércă a combate discursulŭ deputatului Babeşŭ. Dacă Ungaria are unŭ bugetŭ mai mare ca alŭ lui Bach, causa e că Ungaria are şi probleme mai marĭ ca sub Bach. N'are numai probleme culturale mai marĭ, ci trebue sĕ înmulțéscă mijlócele de comunicațiune şi sĕ apere țéra în contra inimicilorŭ internĭ (?) şi esternĭ. Oratorulŭ se încércă sĕ combată — cu vorbe góle, fără dovedĭ, căcĭ n'are — acusațiunea d-lui Babeşŭ şi a altora, că guvernulŭ maghiariséză. E curiosŭ că oratorulŭ declară neadevĕrate lucrurĭ dovedite cu date, şi se mărginesce a spune cele mai marĭ neadevĕrurĭ ca: guvernulŭ nu se amestecă în afacerile interióre ale naționalităților, fie-care naționalitate îşĭ póte nutrí şi cultivá limba şi moravurile după placŭ. Primesce bugetulŭ.

Referentulŭ Alexandru Hegedüs ridică cuvêntulŭ pentru încheiarea desbaterii. Se anunță în dilele următóre începerea desbaterii speciale.

Atitudinea deputaților naționalĭ.

„Luminătorulŭ" de la 24 Noemvre rĕspunde diarului „Kronst. Zeitg." — care 'şĭ esprimase opiniunile sale în privința formării unui partidŭ naționalŭ — următórele:

Deşi numitulŭ diarŭ la încheiare constatată, cumcă părerile acelui articulŭ suntŭ »curatŭ personale,« nu va mai fi de prisosŭ a-i da unŭ rĕspunsŭ, în care sĕ ne esprimămŭ şi noi éră părerea »curatŭ personală,« pre scurtŭ.

Şi étă ce părere avemŭ noi. Cu regretŭ trebue sĕ constatămŭ, că în numitulŭ srticulŭ ni se vĕdesce pré tare caracteristica fraților Saşĭ, adecă: »circumspecțiunea,« în mĕsură aşa de mare, încâtu pĕcătuesce chiarŭ în contra adevĕrului şi a logicei sănĕtóse.

Confratele sasŭ recunósce, că națiunile nemaghiare au interesŭ comunŭ de apĕrare față cu maghiarisarea, dér, fiindŭ că — după părerea dsale — nu se potŭ uni tóte naționalitățile, aşa dară elŭ nu află nicĭ folositorŭ nicĭ posibilŭ, ca sĕ se unéscă în apĕrare celŭ puținŭ Saşii cu Românii! Ce logică e asta?!

De ce óre sĕ nu se pótă face celŭ puținŭ acéstă unire? Nu vedemŭ nicĭ o logică în deducțiunile şi consecințele confratelui sasŭ. Décă e necesitate de apĕrare comună, şi dacă Sasii şi Românii sunt puținĭ, cum póte dînsulŭ deduce, ca nicĭ cei puținĭ sĕ nu se pótă uní la o apĕrare comună, bine sciindu-se, că şi cei puținĭ de vorŭ fi uniți în apĕrare, totuşĭ mai multŭ efectŭ potŭ produce, decâtŭ când rĕmânŭ desbinațĭ.

Confratele sasŭ dice, că nu se temŭ Sasii de românisare. De ce dară suntŭ atâtŭ de precauțĭ şi circumspecțĭ, când e vorba sĕ dea umĕrŭ cu Românii, contra rĕului comunŭ?

Mai dice numitulŭ articulŭ, că pe Românii din Ungaria propriă îi desparte unŭ abisŭ de Românii din Ardélŭ. In acéstă dicere aflămŭ şi o neesactitate şi unŭ neadevĕrŭ. Neesactŭ e aceea, că Românii din Ardélŭ nu recunoscŭ lealitatea uniunei Ardélului cu Ungaria, şi neadevĕrŭ e aceea, că Românii sunt despărțițĭ în 2 tabere, între ei stândŭ „o prăpastiă«. Rugămŭ pe confratele sasŭ sĕ'şĭ aducă aminte de programa delegaților românĭ din Sibiiu dela 1881 şi de ĕstŭ anŭ, s'o citéscă şi sĕ constate din ea, cumcă Românii din Ardélŭ şi Ungaria au luatŭ angajamentŭ a conlucra în solidaritate; prin urmare nicĭ vorbă nu póte fi de »prăpastia« ce o vede între dînşii confratele dela »Kr. Ztg.«

Nicĭ passivitatea Ardelenilorŭ nu póte servi Saşilorŭ de împedecare pentru a forma unŭ partidŭ naționalŭ cu Românii; căcĭ şi passivitatea este acțiune, éră cei 2—3 deputațĭ românĭ, carĭ astădĭ se află în dietă, apĕră şi representă încâtva şi interesele miliónelorŭ de Românĭ din Ardélŭ, tocmai pe basa »solidarității.«

Adevĕratŭ, că cu multŭ mai mare efectŭ şi putere ar avé unŭ partidŭ naționalŭ compusŭ din tóte naționalitățile din țéră, precum şi-lŭ închipuesce confratele sasŭ în articululŭ sĕu; dar cât timpŭ, ce caractere se cerŭ spre a ajunge acésta?

De ce nu s'ar puté îndestuli frații saşĭ d'ocamdată cu aceea, că fie-care din numitele naționalitățĭ, în sînulŭ lorŭ acasă, au deja proprie partide naționale, şi ele tóte se luptă, şi vorŭ deveni cândva la stadiulŭ ca sĕ se pótă întruní într'o mare cétă sĕu armadiă confederată. Până atuncĭ, de ce sĕ nu se pótă face începutulŭ între Saşĭ şi Românĭ?

Numai şi numai din causă că frații Saşĭ sunt pré »prudentes et circumspecti.«

Mişcarea irredentistă în Italia.

Irredentismulŭ italianŭ, despre care de câte-va luuĭ nu s'a mai auditŭ nimica, a începutŭ din nou sĕ'şĭ ridice capulŭ. Incă în luna lui Septemvre a apărutŭ o fóiă volantă irredentistă, cu sigilulŭ tricornŭ alŭ »Comitato di azione triestino,« cu helebarda triestină în mijlocŭ, în care se află tipăritŭ cu cernélă violetă următorulŭ apelŭ, pe care îlŭ luămŭ după »Pester Lloyd:«

„Fraților neeliberațĭ ai Alpilorŭ iulicĭ şi reticĭ!

»Sĕ se pună capĕtŭ vorbelorŭ nefolositóre şi sĕ încépă acțiunea. Sĕ renunțămŭ la speranțele într'unŭ ajutorŭ de susŭ şi sĕ ne servéscă de învĕțătură amăgirile suferite.

»Când Austria, credincióså problemei cu care a însărcinat'o congresulŭ din Berlinŭ, întră cu mâna armată în Bosnia şi Herțegovina, feciorelnica şi mândra poporațiune a acelorŭ țĕrĭ simți tótă nedreptatea acelui actŭ şi se opuse cu tenacitatea martirului, care socotesce întru nimicŭ pe duşmanĭ şi móre pentru triumfulŭ ideei sale.

»Atuncĭ amŭ aplaudatŭ unŭ astfelŭ de mare curagiu eroicŭ şi amŭ fi pututŭ sări în ajutorŭ acelorŭ mărinimoşĭ, ca sĕ înfrângemŭ cu totulŭ puterea preponderantă austriacă, dacă nerăbdarea nóstră nu ar fi fostŭ înfrênată prin întinsele şi liniştitórele promisiunĭ ale guvernului italianŭ Amŭ fostŭ naivĭ, căcĭ acele promisiunĭ nu numai că nu s'au ținutŭ, ci guvernulŭ italianŭ, păşindŭ într'unŭ crescendo ruşinosŭ din laşitate în laşitate a mersŭ până a strînge mâna, încă roşiă de sânge neîmpĕcatŭ, autocratului austriacŭ.

»Urgisițĭ de guvernulŭ austriacŭ, căruia îi rĕsplătimŭ cu aceeaşĭ ură, — părăsițĭ de guvernulŭ italianŭ — acésta e situațiunea nóstră. Ce speranță ne rĕmâne? Una singură. Inima poporului italianŭ, care a fostŭ totdéuna acolo, unde a luminatŭ stéua Italiei, chiar décă laşitatea bărbaților sĕi de la guvernŭ ar fi voitŭ s'o întunece, şi care încă n'a rĕsbunatŭ de ajunsŭ ruşinea ce i s'a aruncatŭ femeilorŭ şi copiilorŭ sĕi.

»Nu e favorabilŭ momentulŭ? Trebue sĕ ne procurămŭ ocasiunea. — Italia murise, când Mazzini şi Garibaldi au sguduit'o şi i-au datŭ viață cu singura putere a unei voințe tenace. Italia era o esprrsiune geografică, dar voința poporului sĕu a făcut'o națiune.

»La lucru aşa dară, şi cu încredere în puterile vóstre şi în poporulŭ italianŭ! Nu vĕ dicemŭ, sĕ vĕ ridicațĭ. Vĕ dicemŭ sĕ vĕ organisațĭ. Éra platonismului trebue pentru totdéuna sĕ se încheiă. In fiecare localitate sĕ se formeze unŭ comitetŭ, care sĕ'şĭ adune împrejurulŭ sĕu şi sĕ organiseze pe toțĭ bărbații de bună voință. Sĕ se deschidă subscripțiunĭ, sĕ se cumpere arme şi munițiunĭ, sĕ se pregătéscă bombe şi dinamită, căcĭ fiecare armă este bună pentru celŭ obositŭ de jugulŭ streinŭ.

»Contribuițĭ fiecare şi sĕ se formeze unŭ fondŭ pentru diua acțiunii. Fiecare din aceste subcomitete sĕ se pună în legătură cu comitetulŭ centralŭ.

»Sĕ lucrămŭ în înțelegere cu comitetele slave din Boemia, din Moravia şi cu cele din Ungaria şi din Triest. Imperiulŭ austriacŭ este unŭ colosŭ, dar are picióre de lutŭ, tóte popórele lui supuse sunt neliniştite şi se gândescŭ numai sĕ se elibereze; ocasiunea va sosi.

„Viribus unitis este maxima Austriei şi sĕ fie şi a inimicilorŭ ei. In unirea apĕsaților sĕ'şĭ afle apĕsătorulŭ mórtea. Sperațĭ în ura, ce o au comună cu noi popórele supuse Austriei, avețĭ încredere în comitetulŭ vostru şi lucrarea vóstră sĕ fie seriósă, continuă, cu rĕbdare şi sĕ nu crutațĭ nicĭ viață nicĭ avere.

»Flórea libertății nu rĕsare, décă pămêntulŭ nu e udatŭ cu sânge. Aşa a cugetatŭ şi Oberdank, alŭ cărui spiritŭ vrea sĕ fie împĕcatŭ.

„Lucrândŭ astfelŭ, vom vedé împlântatŭ în loculŭ galbenului-negru tricolorulŭ libertății.

»Sĕ trăiască Italia unită! Mórte Austriei!«

Mai malte diare irredentiste, care au publicatŭ apelulŭ, au fostŭ confiscate.

SCIRILE DILEI.

Esposițiunea obiectelorŭ trimise pentru loteria de binefacere arangiată de Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu va fi deschisă, după cum aflămŭ, numai până poimâne. Străinii carĭ au visitatŭ acéstă esposițiune laudă multŭ frumseța obiectelorŭ espuse.

—0—

Cheltuelile, ce se vorŭ face cu zidirea noului palatŭ alŭ ministerului de finanțe în Pesta, suntŭ preliminate la 1,200,000 fl.

—0—

M. Sa monarchulŭ a ajutoratŭ zidirea bisericii gr. cat. din Orăştiă cu 100 fl.

—0—

Cetimŭ în »Tribuna« de la 25 Noemvre: »Astădĭ la órele dece şi jumĕtate redactorulŭ rĕspundĕtorŭ alŭ „Tribunei« a fostŭ citatŭ de tribunalulŭ de aicĭ, totŭ pentru adĭ, órele patru după amédĭ, spre a i se face interogatoriulŭ în cestiunea unui »delictŭ de presă.«

—0—

Societatea »Andreiu Şaguna« din Sibiiu va țíné Joi în 29 Noemvre v. şedință publică, în memoria marelui archipăstorŭ Andreiu, în sala cea mare a Seminarului andreianŭ.

Program 1. »Cuvêntŭ ocasionalŭ,« rostitŭ de Virgilŭ Onițĭ, clericŭ cursulŭ III. 2. »Cântecŭ de unire,« cor de W. A. Mozart, esecutatŭ de corulŭ societății. 3. »Sumețiaşórecelui,« narațiune de A. Pann, declamată de Titu Strîmbu, cl. cur. III. 4. »Ceea ce constitue adevĕrata demnitate a unui poporŭ, este cultura lui intelectuală şi religiósă morală,« disertațiune de Romulŭ Mircea, cl. cursŭ. III. 5. »Furtuna,« corŭ de I. Dürrner, esecutatŭ de corulŭ societății. 6 »Scena temniței,« din legenda dramatică: Despotŭ Vodă« de V. Alexandri, declamată de Virgilŭ Onițĭ, cl. cursŭ III. şi Nicolau Terhetea, cl. cursŭ II. 7. »Étă diua triumfalŭ,« corŭ de V. Humpelŭ, esecutatŭ de corulŭ societății.

—0—

Intr'o conferență ce a ținut'o partida oposițiunei moderate croate, Derencin şi Mrazovicĭ au declaratŭ, că Agramulŭ e Milanulŭ şi Croația Lombardia peninsulei balcanice; cu Banulŭ trebue sĕ se procédă, cum au procedatŭ Lombardii cu guvernatorulŭ austriacŭ. »P. Naplo« e informaŭ, că oposițiunea moderată numai cu Starcevicianii va întra în dietă.

—0—

Procesulŭ de presă alŭ diarului starcevicianŭ „Sloboda« din Agramŭ s'a terminatŭ. Redactorulŭ Krajaț, care a avutŭ de apĕrătorŭ şi pe Davidŭ Starcevĭ, a fost achitatŭ de jurațĭ. Publiculŭ şi studenții au salutatŭ cu entusiasmŭ şi pe redactorulŭ şi pe apĕrătorii, făcêndu-le ovatiunĭ înaintea edificiului tribun»lului.

—0—

La 5 Decemvre n. s'a pertractatŭ în Viena înaintea unui senatŭ de apelŭ alŭ tribunalului țĕrii rarulŭ casŭ de »rehabilitare a unui mortŭ.« Medicului Dr. Spitzer i se luase dreptulŭ de a mai practicá medicina şi de supĕrare se sinucise. In urma unei declarațiunĭ a facultății de medicină, sentința fŭ casată pe motivulŭ, că colodiulŭ de iodŭ aplicatŭ, prin care s'a causatŭ mórtea unui bolnavŭ, este unŭ mediu, care nu inspiră nicĭ o grije, şi decĭ eventualele urmărĭ nu se putéu prevedé.

—0—

Din Laibach (Carniolia) se anunţă, că consiliulŭ şcolarŭ de acolo a decisŭ a se înfiinţa o scólă germană pe spesele comunei, totodată însă a ordonatŭ, ca în tóte celelalte scóle publice poporale ale oraşului Laibach sĕ se introducă pentru tóte obiectele limba slovenéscă ca limbă de instrucţiune, ér limba germană sĕ se înveţe ca obiectŭ obligatŭ începĕndŭ numai de la clasa a treia.

—0—

»Naţiunea« nu va înceta d'a apărĕ. »Uniunea liberală« e numele unui nou diarŭ.

—0—

„Carpaţii« din Craiova suntŭ informaţi, că M. S. Regele a dăruitŭ 100 costume, 60 pentru fete şi 40 pentru băieţii de pre moşia domenială Şegarcea cu trupurile ei. M. S. a mai promisŭ şi reparaţiunea bisericilorŭ şi alte îmbunătăţirĭ.

—0—

Cetimŭ în „Românulŭ«: »Informaţiunea ce am datŭ acum câtva timpŭ în privinţa ataşaţilorŭ noştri militarĭ se adeveresce. Ast-felŭ ni-se spune, că în bugetulŭ ministerului de rĕsboiu pe exerciţiulŭ 1885—1886, séu ataşaţii militarĭ vorŭ figura cu gradele de căpitanĭ séu maiorĭ celŭ multŭ, séu nu se vorŭ prevedea nicĭ decum. Causa acestei hotărîrĭ este, că pe când celelalte puterĭ n'au trimisŭ ca ataşaţĭ decâtŭ maiorĭ şi loc.-coloneĭ, guvernulŭ nostru provĕduse numai coloneĭ şi cu vechime — carĭ, ca atarĭ, trebuiau a fi şefii misiunilorŭ militare — faptŭ care nu convenea puterilorŭ pelângă carĭ erau ataşaţĭ.«

—0—

Acelaşŭ diarŭ scrie, că d. colonelŭ Warthiade, din artileriă, a plecatŭ în Ungaria, însărcinatŭ fiindŭ de ministerulŭ de rĕsboiŭ a cumpĕră cai pentru scóla militară de infanteriă şi cavaleriă.

—0—

Dómna Mazzoni din Milanŭ a publicatŭ unŭ apelŭ cătră femeile italiane pentru contribuirĭ în favórea refugiaţilorŭ ruşĭ.

—0—

»Perseveranza« de la 3 Decemvre scrie: »Palatulŭ hipotecarŭ din Potenza arde de trei dile, fără sĕ se pótă stinge. Cetăţenĭ şi soldaţĭ lucréză di şi nópte. Multe persóne suntŭ rănite.«

—0—

D-şóră Bognar va păşi pentru ultima óră astă séră, pe scena teatrului germanŭ de aci în „*Odette*," piesă de moravurĭ în 4 acte de Victorien Sardou.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Din nordulŭ Transilvaniei, 24 Noemvre 1884.

Cu provocare la cele scrise de d. Someşanulŭ în Nr. 216 a. c. veteranului diarŭ »Gazeta Transilvaniei« despre alegerea notarilorŭ cercualĭ în Rebrişóra, Luşca, Salva şi Telciu — cerculŭ Năsĕudului, — vinŭ a dá publicităţii următórele amĕnunte:

In Rebrişóra s'a alesŭ d. Constantinŭ Cosma din Ganciu, municipiulŭ vecinŭ alŭ Solnocŭ-Dobâcei, în Salva s'a alesŭ d. Iosifŭ Duma din Silvania şi în Telciu d. Timocŭ: ér în Luşca unŭ jidanŭ Hermann Sztössel.

Plinŭ de indignaţiune trebue sĕ raportezŭ, că actulŭ alegerii se întêmplă în 1 Decemvre a. c. când erá o furtună de nea ne mai pomenită, şi natura se resculă în contra nóstră, respective în contra celorŭ fără simţŭ şi consciinţă naţională. Fostulŭ notarŭ d. Ioanŭ Chita abdise. Representanţii celorŭ 4 comune Minthiulŭ romănescŭ, Luşca, Prislopŭ curatŭ române şi Intradam, comună israelită cu vre-o 5—600 suflete jidanĭ, carĭ trăiescŭ din vinarsăriă — avea de alesŭ notarulŭ cercualŭ. Ce e dreptŭ locuitorii din comunele românescĭ suntŭ cam decăduţĭ materialminte, cu tóte acestea ei nu ar fi mersŭ aşa departe, décă nu ar fi fostŭ conduşĭ de fostulŭ notarŭ şi preotulŭ din Prislopŭ.

Concurenţii nu fură mai puţinĭ de 19, parte Românĭ, parte Maghiarĭ şi unŭ jidanŭ Inaintea alegerei representanţii fură tractaţĭ cu vinarsŭ de cătră jidanĭ.

Preotulŭ gr. cat. Ioanŭ Bulbucŭ din Minthiulŭ romănescŭ chiemă pe colegii sĕi din Luşca şi din Prislopŭ şi pre alegĕtorii românĭ vre o 40 inşĭ, la o parte, ca sĕ se înţelégă, că cum au de a purcede, ca nu cumva sĕ fie împărţiţĭ de fii lui Israilŭ.

Aicĭ se vĕdŭ numai decâtŭ unghia mâţei din sacŭ — popa din Prislopŭ Andreiu Vlasinŭ nicĭ decâtŭ nu se învoi, ca sĕ candideze pe acela, pre care ilŭ voiră ceilalţĭ 2 preoţĭ Bulbucŭ şi Suia şi şi alegĕtorii românĭ. Urmarea a fostŭ, că mergĕndŭ poporulŭ pre córda jidanilorŭ se alese jidovulŭ. Pentru reeşirea acestuia a lucratŭ firesce connaţionalii lui directe, şi indirecte Ioanŭ Chita, fostulŭ notarŭ, şi Andreiu Vlasinŭ popa din Prislopŭ.

Respectŭ preoţilorŭ Bulbucŭ şi Suia carĭ îmbiaţĭ nu primiră câte 15 fl., şi alegĕtorilorŭ, carĭ au cunoscutŭ pe adevĕraţii lorŭ păstorĭ.

Lupulŭ a intratŭ în turmă; 30 maiorisaţĭ prin 10, orĭ 3 comune române prin 1 jidanŭ.

Popa Vlasinŭ este demnŭ de poporulŭ sĕu, şi acesta de elŭ; ér lui Iónŭ Chita i se póte gratula, căcĭ prin zelulŭ sĕu, şi-a lăsatŭ unŭ vrednicŭ succesorŭ!?

Corespondentulŭ.

Rodna veche, la 5 Decemvre 1884.

In cerculŭ administrativŭ alŭ Rodnei, comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, s'a publicatŭ concursŭ pentru două posturĭ de notarĭ, unulŭ comunalŭ în Rodna nouă cu salarŭ anualŭ de 400 fl. v. a., altulŭ cercualŭ în comuna Cosna, incorporată cu Kirlibaba, cu salarŭ anualŭ de 400 fl. v. a. cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ. Cererile de concursŭ, care s'a publicatŭ în fóia oficială comitatensă sub Nr. 6187—1884, suntŭ a se aşterne la adresa judelui administrativŭ alŭ Rodnei în Naszod-Rodna până în 20 Decemvre a. c. însinuându-se în sensulŭ §§ 74 şi 75 art. de lege XVIII—1871 şi § 6 art. de lege I din 1883. Alegerea în comuna Rodna nouă se va face în 28 Decemvre, ér în Cosna în 30 Decemvre a. c.

Aducĕndŭ acésta la cunoscinţa publicului românŭ, îmĭ esprimŭ totodată dorinţa ferbinte, ca candidaţii de notarĭ românĭ din orĭ şi care parte a ţĕrii sĕ concurgă pentru ocuparea acestorŭ posturĭ din comune curatŭ românescĭ, spre care scopŭ le şi trag atenţiunea pre acéstă cale, adăugêndŭ şi aceea, că dorinţa supremă a acestorŭ comune este a-şĭ căpĕtă notarĭ românĭ, bunĭ şi harnicĭ, carĭ sĕ fie cualificaţĭ după tóte recerinţele legii, şi carĭ sĕ pótă corespunde misiunei lorŭ cu tótă scumpĕtatea. Pe doritorii de a concurge îi potŭ asigură, cumcă prelângă salariele fixe mai potŭ conta şi la alte venite laterale încă odată pre atâta, de nu şi mai marĭ şi aşa prin acésta îşi potŭ întemeiă o subsistinţă destulŭ de frumósă.

Rodnénulŭ.

BURSA DE BUCURESCI.

Cetimŭ în »Curierulŭ Financiarŭ« de Duminecă:

Dintr'o di în alta, speculatorii de bursă şi în genere toţii ómenĭ de afacerĭ speră sĕ vadă o îmbunătăţire câtŭ de mică a stării financiare pe pieţele române. Cu tóte astea, sĕptĕmânile se succedŭ unele după altele, fără ca acéstă dorinţă sĕ se realiseze, din contră, lucrurile iau unŭ aspectŭ din ce în ce mai posomoritŭ, comerţulŭ lâncedesce, esportulŭ e nulŭ, navigaţiunea fiind deja închisă, grânele stau în magaziă fără sĕ găséscă cumpĕrătorĭ, şi, ca consecinţă naturală a acestei stărĭ, crisa monetară devine fatalmente totŭ mai acută.

Abia putemŭ înregistra prin escepţiune o închidere de bursă mai favorabilă, imediatŭ însĕ ea e urmată de alte 2—3 rele, din care valorile nu încapŭ fără pierderĭ simţitóre. Séu că scirile din afară sunt defavorabile séu că vr'unŭ altŭ evenimentŭ vine sĕ sdruncine din nou puţina încredere ce unŭ momentŭ apăruse pe piaţă.

Şi, adevĕrulŭ e că, dela unŭ timpŭ, la multe încercărĭ a fostŭ supusă piaţa nóstră; nu era destulŭ raritatea aurului, urcarea şi variaţiunile desordonate ale agiului; mai veni dilele trecute falimentulŭ Spartali, care causă pagube însemnate bancherilorŭ noştri; n'apucă însă a se cicatrisă aceste rane, şi étă că firulŭ telegraficŭ ne anunţă unŭ nou sinistru; marea casă de cereale sub firma Nicolopulo a încetatŭ plăţile sale cu unŭ pasivŭ respectabilŭ, din care peste 500,000 lei atingŭ numai piaţa Bucurescilorŭ.

Iată sub influenţa cărorŭ împrejurărĭ bursa nóstră a trebuitŭ sĕ se deschidă şi închidă. Nu e de mirare decĭ, décă dilele de bursă au fostŭ agitate şi décă tóte valorile au finitŭ prin a dă înapoi în scădere fórte însemnată.

Băncile naţionale au fostŭ cele mai încercate în ultima sĕptĕmână; cu tóte că starea primului nostru institutŭ de creditŭ e din cele mai prospere şi beneficiele de distribuitŭ acţionarilorŭ nu vorŭ fi mai micĭ decâtŭ acele ale anului trecutŭ; cu tóte că pentru diua de 1 Decemvre s'a anunţatŭ a se începe plata unui acomptŭ de dividentŭ de lei 30 de fie-care acţiune, totuşĭ aceste valorĭ au fostŭ condamnate sĕ pérdă de Lunĭ până Vinerĭ 34 lei; de la 1300 câtŭ cotau Lunĭ ele au cădutŭ în adevĕrŭ aseră la 1265 pe termenŭ şi comptantŭ. Sâmbăta precedentă ele cotau 1307.

Dacia-Romania perdŭ în aceeaşĭ periodă 5 lei; au începutŭ cu $315^1/_2$ şi au cădutŭ treptatŭ până la $310^1/_2$ pe termenŭ. Informaţiunĭ din bună sorginte ne spunŭ că dividenda asigurată de pe acum de societatea Dacia-Romania e ceva mai mare chiar de 40 lei. Scăderea dér a acestorŭ valorĭ e departe d'a se justifica prin starea afacerilorŭ societăţii care, cum se vede, suntŭ fórte prospere.

Naţionalele de asigurare n'au avutŭ de felŭ onorurile parchetului; în târgulŭ liberŭ ele au variatŭ între 222 şi 230.

Construcţiunile, de la 246 câtŭ cotau Sâmbătă, au cădutŭ Luni la 243 şi au închisŭ în bursa de aseră cu $239^1/_2$ după 238.

Mobiliarulŭ a datŭ locŭ la afacerĭ cu 184 şi 185; erĭ a fostŭ eferitŭ cu acestŭ din urmă preţŭ fără a găsi cumpărătorĭ.

Tóte operaţiunile în acţiunĭ s'au tratatŭ pe termenŭ; pe banĭ gata amŭ avutŭ: Foncierele rurale 7% $100^3/_8$; foncierele urbane 7% $99^1/_2$, 6% 94.

In târgulŭ liberŭ afacerĭ de asemenea restrânse; Amortisabilulŭ 5% s'a tratatŭ cu $91^1/_2$—$92^1/_4$; Obligaţiunile de Statŭ 6% ruralŭ $89^1/_2$—$90^1/_4$; Obligaţiunile 5% ale oraşului Bucurescĭ au făcutŭ: cele vechĭ 82—83, cele noĕu 90. Foncierele rurale 5% $87^1/_2$ 88; Obligaţiunile casei Pensiunilorŭ variéză între 215—220; lozurile comunale 30—32.

Aurulŭ devine din ce în ce mai rarŭ; prima lui faţă cu argintulŭ şi biletele s'a rearidicatŭ la $12^1/_2$ cu rele tendinţe.

In bursa de adĭ afacerĭ restrânse; aurulŭ mai rarŭ ca erĭ face 13% primă; Banca Naţională staţionéză la 1265, Dacia-România închide cu 312, în urcare cu $1^1/_2$ lei; Construcţiunile facŭ 238 după 340; perdere faţă cu cota de erĭ $1^1/_2$. Obligaţiile comunale nouĕ 5% facŭ $100^3/_4$.

DIVERSE.

Principele Bismarck ca modelŭ. — Ecă ce scrie în acéstă privinţă sculptorulŭ Karl Kauer din Saint Louis: Dênsulŭ (Bismarck) a fostŭ unulŭ din modelele mele cele mai grele de esecutatŭ. Diarele vorbescŭ de dênsulŭ ca de unŭ omŭ »imobilŭ,« ca şi cum trăsăturile sale ar fi de oţelŭ. Când i-am făcutŭ bustulŭ, l'am aşedatŭ în posiţiunea cuvenită şi găsiu şi espresiunea pe care voiamŭ s'o ficsezŭ. Dér d'abia făcuiu vr'o şése trăsăturĭ, şi o nouă gândire trecêndu'i prin creerĭ, îĭ schimbă cu totulŭ fisionomia. Bucuriă, supĕrare, nemulţămire, tóte aceste simţiminte treceau pe figura modelului meu, în câtŭ nu mai sciamŭ ce sĕ facŭ. Işĭ póte închipui cineva nedumerirea unui artistŭ faţă c'unŭ asemenea modelŭ!

Cautŭ bărbatulŭ! Cautŭ nevasta! — Aseră la 10 óre — scrie „Universulŭ“ de la 24 Noemvre — s'a presentatŭ la secţia Nr. 104 o damă tênĕră şi frumósă, bine îmbrăcată. Ea era fórte agitată.

— Amŭ sĕ vĕ facŭ o denunţare, d-le comisarŭ, şi vĕ rogŭ a mĕ ajuta.... e o infamiă, o asasinare ceea ce mi s'a întêmplatŭ.

— Dar ce e? esplică-te dómnă.

— Bărbatulŭ meu, care m'a ţinutŭ atâta vreme ca o sclavă, care în schimbulŭ iubirei şi onestităţei mele nu a făcutŭ altŭ ceva de câtŭ a mĕ persecutŭ, de erĭ n'a mai venitŭ acasă, l'am căutatŭ prin totŭ Bucurescii, dar în zadarŭ, amŭ aflatŭ în urmă că a fugitŭ.

— A fugitŭ? unde?

— Vĕ întrebŭ pe d-vóstră; dacă aşŭ şci unde e! Ceea ce ştiu e că a fugitŭ cu o alta.... ah! infamŭ, trădătorŭ ce e!...

— Linişteşce-te dómnă, ce dracu, fă'ţĭ curajŭ, dacă te superĭ pentru atâta, îţĭ perdĭ sănĕtatea.... Daţi-m numele d-vóstră.

— Anica Bernescu.

— Domiciliulŭ?

— Calea Victoriei No. 500.

— Fórte bine, nu vĕ îndoiţĭ, vomŭ face totŭ posibilulŭ că sĕ'lŭ aflămŭ.

Tênĕra femee abia eşise, când d'odată întră unŭ domnŭ fórte supĕratŭ, strigândŭ?

— D-vóstră sunteţi d-l Comisarŭ? Bine că v'amŭ găsitŭ.... sĕ vĕ spunŭ ce mi s'a întêmplatŭ. Nevasta mea... aţĭ înţelesŭ?

— Nu suntŭ surdŭ, d-le.... urmaţĭ.

— Amŭ spusŭ că nevasta mea, acea infamă fără ruşine şi fără consciinţă a fugitŭ şi nu sciu unde dracu s'a dusŭ. Credeţĭ d-vóstră că potŭ sĕ suferŭ asemenea desonóre din partea ei?

— Dar cine sunteţĭ d-vóstră? sĕ nu vĕ supĕraţĭ.

— Sunt Ion Morescu negustorŭ, domiciliatŭ strada Luterană Nr. 51.

— Ascultă-mĕ d-le, aţĭ vĕdutŭ pe d-na care a eşitŭ mai înainte de aci?

— Da, amŭ vĕzut'o.

— Ei, acelei dómne i-a fugitŭ bărbatulŭ, du-te la ea şi în acestŭ chipŭ vĕ veţĭ consola amândoi.

Domnulŭ I. Morescu nu aşteptă mai multŭ şi se repedi pe scărĭ, ca sĕ ajungă pe acea dómnă.

Unŭ esamenŭ greu. — Unŭ băiatŭ cam prostŭ din fire, vrêndŭ sĕ se facă popă, se înfăţişă spre a fi esaminatŭ. I-se puse următórea întrebare:

— Cum se numea tatălŭ lui Sem, Cam şi Iafet, fii lui Noe?

Sĕrmanulŭ candidatŭ rĕmase cu gura căscată şi nu şcia cum sĕ rĕspundă. Intorcêndu-se la tatălŭ sĕu, acesta mustrându-lŭ îi dice:

— Vită! Cum îlŭ chiamă pe tatălŭ lui Ionŭ, Grigore, Vasile, băieţii cârciumarului George?

— Ei! neica Gheorghe!

— Atuncĭ, măgar ce eştĭ, de ce n'ai sciutŭ sĕ rĕspundĭ aşa?

Candidatulŭ se întórse la episcopŭ, care îi repetă întrebarea:

— Cum se numia tatălŭ lui Sem, Cam şi Iafet fii lui Noe?

— Sfinţia ta, asta nu e greu de sciutŭ: îlŭ chiamă Gheorghe cârciumarulŭ.

Şi peste dece anĭ fu alesŭ de episcopŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 6 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.70
Rentă de aurŭ 4% . . .	96.75
Rentă de hârtiă 5% . .	91.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.—
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.30
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	116.80
Renta de hârtiă austriacă	82.30
Renta de arg. austr. . .	83.25
Renta de aurŭ austr. . .	104.50
Losurile din 1860 . . .	136 50
Acţiunile băncei austro-ungare	872.—
Act. băncei de creditŭ ung.	315.—
Act. băncei de creditŭ austr.	307.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.75½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.15
Londra 10 Livres sterlinge	123.30

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 24 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vend.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	—	—
» convert. (6%) . .	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	—	—
Credit fonc. rural (7%) . .	—	—
» „ „ (5%) . .	—	—
» » urban (7%) . .	—	—
» » » (6%) . .	—	—
» » » (5%) . .	—	—
Banca naţională a României	—	1262
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	—	311½
« » » Naţională . .	—	—
Aurŭ		13%
Bancnote austriace contra aurŭ	2 05	2.07

Cursulu pieței Brașovŭ
din 9 Decemvre st. n. 1884.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.74	Vênd.	8.78
Argint românesc	»	8 60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.70	»	9.72
Lire turcescĭ	»	10.96	»	11.—
Imperialĭ	»	9.96	»	9.98
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	126—	„	127.—
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui **Gross** (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ	2.06	—	—	10.50
	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu	10.08	5·59	9.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clușiu	8.57	5.40	7.08	
	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ	12.32	8.05	9.45
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Nemeth-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Nemeth-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.